

**ROCZNIK
STRATEGICZNY
2014/i5**

INSTYTUT STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH
UNIwersytet Warszawski
INSTITUTE OF INTERNATIONAL RELATIONS
UNIVERSITY OF WARSAW

STRATEGIC YEARBOOK 2014/15

A REVIEW OF POLITICAL, ECONOMIC AND MILITARY DEVELOPMENTS
IN POLAND'S INTERNATIONAL ENVIRONMENT

vol. 20

The STRATEGIC YEARBOOK presents and analyzes main developments and tendencies in international relations of the passing year. Key political and security issues in the Euroatlantic area are reviewed from the Polish and Central European perspective.

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

SCHOLAR
Scientific Publishers

Warsaw 2015

INSTYTUT STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH
UNIwersytet Warszawski
INSTITUTE OF INTERNATIONAL RELATIONS
UNIVERSITY OF WARSAW

ROCZNIK STRATEGICZNY 2014/15

PRZEGLĄD SYTUACJI POLITYCZNEJ, GOSPODARCZEJ
I WOJSKOWEJ W ŚRODOWISKU MIĘDZYNARODOWYM POLSKI

tom 20

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Warszawa 2015

RADA NAUKOWA:

Amitav Acharya (American University), Bolesław Balcerowicz (Uniwersytet Warszawski), Shantanu Chakrabarti (University of Calcutta), Edward Haliżak (Uniwersytet Warszawski), Andrew Hurrell (University of Oxford), Roman Kuźniar (Uniwersytet Warszawski), Markijan Malskyj (Ivan Franko National University of Lviv), Andrzej Mania (Uniwersytet Jagielloński), Matthew McCartney (University of Oxford), Adam Daniel Rotfeld (Uniwersytet Warszawski), Mónica del Carmen Serrano Carreto (The Colegio de México), Fan Shiming (Peking University), Henryk Szlajfer (Polska Akademia Nauk), Jakub Zajączkowski (Uniwersytet Warszawski)

Redaktor naczelny: Roman Kuźniar

Sekretarz redakcji: Patrycja Grzebyk

Redaktorzy tematyczni:

- aspekty geopolityczne – Roman Kuźniar
- bezpieczeństwo – Marek Madej
- prawo międzynarodowe – Patrycja Grzebyk

Redaktor językowy – Maria Kaniewska

Redaktor statystyczny – Mirosław Sułek

© Copyright by Instytut Stosunków Międzynarodowych, Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych, Uniwersytet Warszawski, 2015

Publikacja dofinansowana przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej

ISSN 2300-2654

doi 10.7366/23002654201420

Redaktor prowadzący: *Anna Raciborska*

Opracowanie redakcyjne: *Anna Kaniewska*

Projekt okładki: *Agata Szczepanik*

Wersją pierwotną *Rocznika Strategicznego* jest wersja papierowa

ZESPÓŁ AUTORSKI

Bolesław Balcerowicz, Agnieszka Bieńczyk-Missala, Paweł J. Borkowski, Robert Czulda, Anna Dudek, Andrzej Dybczyński, Patrycja Grzebyk, Edward Haliżak, Aleksandra Jarczewska, Tytus Jaskułowski, Ewa Kołodziej, Robert Kupiecki, Roman Kuźniar, Karolina Libront, Wiesław Lizak, Marek Madej, Marek Menkiszak, Kamila Pronińska, Mirosław Sułek, Andrzej Szeptycki, Marek Tabor, Marcin Terlikowski, Anna Wojciuk, Jakub Zajączkowski

Rocznik Strategiczny wydawany jest od 1995 r.
tom dwudziesty

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
PRZEGLĄD SYTUACJI MIĘDZYNARODOWEJ – ASPEKTY GLOBALNE I REGIONALNE	18
Atak Rosji – nowa doktryna Breżniewa i jej konsekwencje (18); Zachód się budzi (z trudem) (25); Wojna Huntingtona z Bliskiego Wschodu wkracza do Europy (33); Azja – Chiny rosną z umiarem (38); Summary (39).	
OBSERWATORIUM BEZPIECZEŃSTWA	
NATO – PONOWNE ODKRYWANIE SENSU ISTNIENIA (Z NIEWIELKĄ POMOCĄ PUTINA)	43
NATO a konflikt na Ukrainie – powrót do korzeni (43); Szczyt w Newport – sojuszniczy RAP, procenty i siły ultrasuper gotowości (46); Operacje – dyskretne zwijanie sztandarów w Afganistanie (50); Transformacja i partnerstwa – w cieniu Ukrainy (53); Summary (57).	
WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY UE W 2014 ROKU – TĘTNO JESZCZE WYCZUWALNE, ALE JAK DŁUGO?	58
Uwarunkowania rozwoju WPBiO w 2014 roku (58); W stronę demilitaryzacji WPBiO? Implementacja postanowień szczytu z grudnia 2013 roku (60); Aktywność operacyjna UE – mizéria na wschodzie i kolejne kostki sahelskiego domina (65); Summary (73).	
TESTOWANIE RADY BEZPIECZEŃSTWA W CZASACH NIEPOKOJU – DZIAŁALNOŚĆ RB ONZ W 2014 ROKU	75
Wprowadzenie (75); W cieniu weta lub jego groźby (76); Granice konsensusu i możliwości (80); Pomysły na utrzymanie i budowę pokoju – drobne ulepszenia (84); Uwagi końcowe (90); Summary (91).	
REŻIMY KONTROLI ZBROJEŃ JĄDROWYCH I CHEMICZNYCH – TRZESZCZY W SZWACH, ALE NIE JEST JESZCZE ŻŁE	93
Realizacja nowego START – zgodna z planem pomimo napięć w stosunkach USA–Rosja (93); Reżim INF chwieje się w podstawach (98); Szczyt w sprawie bezpieczeństwa jądrowego (103); Reżymy NPT i CTBT – duży postęp we wzmacnianiu pierwszego, ale „dreptanie w miejscu” w przypadku drugiego (106); Syria nadal w centrum uwagi OPCW (111); Summary (115).	
KONFLIKTY ZBROJNE: OFENSYWA ISIL I AFRYKAŃSKICH DŹIHADYSTÓW	116
Bliski Wschód – ofensywa ISIL w Iraku i Syrii, operacja powietrzna USA i sojuszników (117); Rozwój dżihadyzmu w afrykańskich konfliktach zbrojnych w regionie Sahelu, Nigerii, Somalii, Libii (122); Wojna domowa w Sudanie Południowym (127); Summary (129).	
KONFLIKTY ZBROJNE: UKRAINA, WOJNY TALIBÓW	130
Kryzys na Ukrainie. Ukraińsko-rosyjski konflikt polityczno-militarny (130); Konflikt zbrojny na wschodzie Ukrainy (133); Afganistan – rok najwyższych strat sił rządowych w walce z talibami (136); Pakistan – kolejny rok zbrojnego konfliktu, bez zmiany na lepsze (138); Summary (140).	
BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE W DOBIE SPADAJĄCYCH CEN ROPY I WOJNY NA UKRAINIE	141
Globalne trendy – zaburzenia dostaw ropy vs amerykański boom łupkowy i gwałtowny spadek cen (141); Rosyjska aneksja Krymu i wojna na Ukrainie – wpływ na bezpieczeństwo energetyczne Europy (144); Polityka klimatyczno-energetyczna 2030 a geostrategiczny wymiar bezpieczeństwa energetycznego UE (153); Summary (158).	

ŚWIAT W ROCZNIKU

GOSPODARKA ŚWIATOWA 2014 – INSTYTUCJONALNE WYZWANIA	161
Dynamika gospodarki światowej w 2014 roku (162); Kondycja mocarstw ekonomicznych (166); Reforma MFV w centrum uwagi (170); Dominacja USA i Chin w gospodarce światowej (171); Podsumowanie (174); Summary (174).	
UNIA EUROPEJSKA – NOWE PRZYWÓDZTWO, STARE PROBLEMY	176
Nowi liderzy UE i ich zadania (176); Parlament nowej kadencji – duopol jeszcze na posterunku (180); Sojusznicy Rosji w UE – występ (185); Nużący brak strategii – unijna polityka zagraniczna nadal bez kompasu (189); Summary (195).	
STANY ZJEDNOCZONE – STOPNIOWY POWRÓT DO FORMY W CORAZ BARDZIEJ NIESPOKOJNYM ŚWIECIE	196
Sytuacja wewnętrzna – napięcia polityczne na tle poprawy sytuacji gospodarczej (197); Polityka zagraniczna wychodzi z cienia spraw krajowych (204); Azja – potwierdzenie „Asian pivot” (206); Szeroki Bliski Wschód – nowe wyzwania, stare problemy (209); Europa – wymuszony powrót na Stary Kontynent (211); Afryka i Ameryka Południowa – zapowiedź zmian? (215); Summary (217).	
ROSJA 2014 – KRYZYS PUTINIZMU	219
Polityka wewnętrzna: od autorytaryzmu ku autokracji (219); Gospodarka: początek kryzysu (223); Polityka zagraniczna: gorąca wojna i zimny pokój (229); Summary (235).	
EUROPA WSCHODNIA I KAUKAZ POŁUDNIOWY – POMIĘDZY <i>HARD POWER</i> ROSJI I <i>SOFT POWER</i> UE	236
Charakterystyka regionu w 2014 r. (236); Ukraina (237); Inne państwa regionu (252); Podsumowanie (254); Summary (255).	
NIEMCY – MIĘDZY HAMLETYZOWANIEM A PRZYWÓDZTWEM	257
Polityka wewnętrzna – wielka koalicja 2.0 (257); Polityka zagraniczna: retoryczna aktywność z deficytem praktyki (259); Polityka europejska – wewnętrzne konflikty w cieniu zastoju (260); Stosunki transatlantyckie – <i>business as usual</i> (261); Stosunki polsko-niemieckie: <i>constans</i> z ukraińskim tłem (263); Summary (263).	
BLISKOWSCHODNIE ZNAKI ZAPYTANIA	264
Ekspansja dżihadyzmu (265); Konsekwencje „arabskiej wiosny” dla regionalnego ładu międzynarodowego – niepokoje i obawy (272); Izrael–Palestyna – nieudane negocjacje (279); Summary (282).	
REGION AZJI I PACYFIKU W 2014 ROKU POD ZNAKIEM WYŁANIAJĄCEGO SIĘ BIPOLARNEGO UKŁADU USA–CHINY	283
Analiza sytuacji wewnętrznej w Tajlandii, Indonezji i Japonii (284); Intensyfikacja sporu o archipelagi na Morzu Południowochińskim (287); Dyplomacja wielostronna w regionie (290); Wyłaniający się bipolarizm USA–Chiny (293); Summary (297).	
POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI – NAPŁYWAJĄ CZARNE CHMURY	298
Pasywnie w Unii Europejskiej (299); Stosunki dwustronne z państwami UE (301); Wojna na Wschodzie (302); Polityka bezpieczeństwa (306); Summary (310).	

PANORAMA ROCZNIKA

OBRONA KOLEKTYWNA NATO. STAŁA MISJA I ZMIENNY KONTEKST STRATEGICZNY	313
Kolektywna obrona – kwestie podstawowe (314); Teza o rozkładzie kolektywnej obrony (316); Szerszy kontekst kolektywnej obrony (319); Kolektywna obrona – powrót do źródeł (323); Summary (326).	

PRZYSZŁOŚĆ NATO	328
Obrona kolektywna (329); Scenariusz rewitalizacji (333); Scenariusz rekonstrukcji (337); Scenariusz tranzycji (341); Summary (343).	
INDIE – JAK DŁUGO <i>EMERGING</i> ? NOWY PREMIER – NOWA SZANSA	345
Gospodarka Indii u progu 2015 r. – stabilnie, ale bez reform (346); Nowy premier, starzy sojusznicy – USA, Zachód (bezpieczeństwo) i... Chiny (gospodarka) (350); Reformy <i>à la Modi</i> – w kierunku mocarstwa czy wciąż <i>emerging</i> ? (357); Summary (361).	
POLITYKA IRANU – CIĄGLE BEZ PRZEŁOMU W RELACJACH Z ZACHODEM	362
Wymiar bliskowschodni polityki Iranu (363); Wymiar wschodni polityki Iranu (369); Relacje ze Stanami Zjednoczonymi (370); Iran wobec kryzysu jądrowego (372); Podsumowanie (376); Summary (378).	
PERYFERIE W CENTRUM? MIEJSCE AZJI CENTRALNEJ W GLOBALNEJ ARCHITEKTURZE BEZPIECZEŃSTWA	379
Azja Centralna w świetle kryzysu ukraińskiego (379); Wpływ kryzysu ukraińskiego na Azję Centralną (380); Kazachstan – sojusznik Moskwy i „obiektywny mediator” (383); Uzbekistan – łatwiej deklarować przyjaźń, gdy umorzy się długi (386); Kirgistan – za ile wskoczyć na moskiewski pokład? (388); Tadżycka kropłówka z rosyjskiego rynku pracy (390); Turkmenistan – daleko od Moskwy, w kieszeni Pekinu (392); Koniec misji ISAF – Zachód „zwija manatki” (394); Wnioski (396); Summary (397).	
ZACHODNIE SANKCJE WOBEC ROSJI – SENS I SKUTECZNOŚĆ	398
Pojęcie sankcji gospodarczych (398); Cele i zakres zachodnich sankcji (400); Próba oceny efektywności zastosowanych sankcji (402); Summary (410).	
PRZEGLĄD LITERATURY ŚWIATOWEJ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I STUDIÓW STRATEGICZNYCH	411
Eseje (411); Artykuły naukowe (417); Summary (423).	
ANEKS: PAŃSTWA ŚWIATA – WYBRANE DANE I WSKAŹNIKI	424
KALENDARIUM WYDARZEŃ 2013	446
KALENDARIUM WYDARZEŃ 2014	455
SKOROWIDZ	469
ZESPÓŁ ROCZNIKA	479

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	11
AN OVERVIEW OF THE STRATEGIC SITUATION – REGIONAL AND GLOBAL ASPECTS	18
Russia’s attack – the new Brezhnev’s doctrine and its consequences (18); The West awakes (but reluctantly) (25); Huntington’s Middle East War reaches Europe (33); Asia – China’s steady growth (38); Summary (39).	
<i>THE OBSERVATORY OF SECURITY</i>	
NATO – REDISCOVERING ITS <i>RAISON D’ÊTRE</i> (WITH A LITTLE HELP FROM PUTIN)	43
NATO and the conflict in Ukraine – return to its roots (43); The Newport Summit – the Allies’ RAP, percentages, and superultrarapid-reaction forces (46); Operations – the operation in Afghanistan grinding to a halt (50); Transformation and partnerships – in the shadow of Ukraine (53); Summary (57).	
EU’S COMMON SECURITY AND DEFENSE POLICY IN 2014 – IT HAS A PULSE, BUT FOR HOW LONG?	58
The conditions of CSDP development in 2014 (58); Towards CSDP’s demilitarization? Implementation of the December 2013 summit resolutions (60); EU’s operational activity – misery in the East and toppling domino tiles in Sahel (65); Summary (73).	
TESTING THE UN SECURITY COUNCIL IN TIMES OF UNREST – UN SC ACTIVITY IN 2014	75
Introduction (75); A shadow of a veto or its threat (76); The limits of consensus and opportunities (80); Ideas for maintaining and building peace – little improvements (84); Final remarks (90); Summary (91).	
REGIMES OF NUCLEAR AND CHEMICAL WEAPONS CONTROL – BURSTING AT THE SEAMS, BUT STILL HOLDING FAST	93
The implementation of the new START – going as planned despite US-Russia tensions (93); The unsteady INF regime (98); The nuclear security summit (103); The NPT and CTBT regimes – the former strengthens, the latter stagnates (106); Syria still in the OPCW’s centre of attention (111); Summary (115).	
ARMED CONFLICTS: THE ISIL’S AND AFRICAN JIHADISTS’ OFFENSIVE	116
Middle East – the ISIL offensive in Iraq and Syria, US and Allies’ air strikes (117); Jihadism soaring in African armed conflicts in Sahel, Nigeria, Somalia, and Libya (122); Civil war in South Sudan (127); Summary (129).	
ARMED CONFLICTS: UKRAINE, TALIBAN WARS	130
The crisis in Ukraine. The Russia-Ukraine political-military conflict (130); The armed conflict in eastern Ukraine (133); Afghanistan – a year of great losses of the government forces fighting the Taliban (136); Pakistan – another year of armed conflict, without changes for the better (138); Summary (140).	
ENERGY SECURITY IN TIMES OF WAR IN UKRAINE AND OF FALLING OIL PRICES	141
Global trends – disturbances in oil supplies vs. the American shale boom and a sudden fall of oil prices (141); The Russian annexation of Crimea and the war in Ukraine – their impact on energy security in Europe (144); The 2030 climate and energy policy vs. the geostrategic dimension of the EU energy security (153); Summary (158).	

THE WORLD IN THE YEARBOOK

<p>WORLD ECONOMY IN 2014 – INSTITUTIONAL CHALLENGES</p> <p>The world economy dynamics in 2014 (162); The shape of economic superpowers (166); The IMF in the centre of attention (170); The US and China domination in the world economy (171); Conclusions (174); Summary (174).</p>	161
<p>THE EUROPEAN UNION – NEW LEADERSHIP, OLD CHALLENGES</p> <p>New EU leaders and their tasks (176); The new term of the Parliament – the duopoly is still active (180); Russian allies in the EU – step forward! (185); A tiring lack of strategy – the EU foreign policy still rudderless (189); Summary (195).</p>	176
<p>THE UNITED STATES: BACK ON TRACK IN A AN INCREASINGLY TURBULENT WORLD</p> <p>Internal situation – political tensions over the improving economic situation (197); Foreign policy steps out of the shadow of internal affairs (204); Asia – confirmation of the Asian pivot (206); The broader Middle East – new challenges, old problems (209); Europe – a forced return to the Old Continent (211); Africa and South America – first signs of change? (215); Summary (217).</p>	196
<p>RUSSIA 2014: PUTINISM IN CRISIS</p> <p>Domestic affairs: From authoritarianism to autocracy (219); Economy: The beginning of a crisis (223); Foreign affairs: A hot war and a cold peace (229); Summary (235).</p>	219
<p>EASTERN EUROPE AND SOUTH CAUCASUS – BETWEEN RUSSIA’S HARD POWER AND EU’S SOFT ONE</p> <p>Characteristics of the region in 2014 (236); Ukraine (237); Other countries in the region (252); Conclusions (254); Summary (255).</p>	236
<p>GERMANY: A MODERN HAMLET OR A TRUE LEADER?</p> <p>Internal affairs – the great coalition 2.0 (257); Foreign affairs: A rhetorical activity with no practical impact (259); European policy – internal conflicts despite the risk of stagnation (260); Transatlantic relations – business as usual (261); Polish-German relations: Stagnation against the Ukrainian backdrop (263); Summary (263).</p>	257
<p>MIDDLE EAST QUESTIONS</p> <p>Jihadist expansion (265); The consequences of the Arab Spring for the regional international order – worries and anxieties (272); Israel-Palestine – unsuccessful negotiations (279); Summary (282).</p>	264
<p>THE ASIA-PACIFIC REGION IN 2014 IN THE CONTEXT OF THE EMERGING BIPOLAR US–CHINA ORDER</p> <p>An analysis of the internal political situation in Thailand, Indonesia, and Japan (284); The intensifying conflict over the South China Sea archipelagos (287); Multilateral diplomacy in the region (290); The emerging US-China bipolar order (293); Summary (279).</p>	283
<p>POLAND’S FOREIGN POLICY: BLACK CLOUDS ARE COMING</p> <p>Passive stance in the European Union (299); Bilateral relations with EU states (301); The war in the East (302); Security policy (306); Summary (310).</p>	298

YEARBOOK PANORAMA

<p>NATO’S COLLECTIVE DEFENCE. THE CORE MISSION AND THE CHANGING STRATEGIC CONTEXT</p> <p>Collective defence – basic problems (314); A thesis on the degradation of collective defence (316); The broader context of collective defence (319); Collective defence: Back to the roots (323); Summary (326).</p>	313
--	-----

NATO'S FUTURE	328
Collective defence (329); The revitalization scenario (333); The reconstruction scenario (337); The transition scenario (341); Summary (343).	
INDIA: HOW LONG IS IT GOING TO BE EMERGING? IS THE NEW PRIME MINISTER A NEW OPPORTUNITY?	345
The Indian economy in early 2015 – stable, without reform (346); New Prime Minister, old allies – the US, the West (security) and... China (economy) (350); Reforms <i>à la Modi</i> – already a superpower or still emerging? (357); Summary (361).	
IRAN'S POLICY: STILL NO BREAKTHROUGH IN ITS RELATIONS WITH THE WEST	362
The Middle-East dimension in Iranian policy (363); The Eastern dimension in Iranian policy (369); Relations with the United States (370); Iran facing the nuclear crisis (372); Conclusions (376); Summary (378).	
PERIPHERIES IN THE CENTRE? THE PLACE OF CENTRAL ASIA IN GLOBAL SECURITY ARCHITECTURE	379
Central Asia in light of the Ukrainian crisis (379); The impact of the Ukrainian crisis on Central Asia (380); Kazakhstan – Moscow's ally and an "objective mediator" (383); Uzbekistan – it is easier to declare friendship when debts are remitted (386); Kirgizstan – how much to charge for getting on board with Moscow? (388); The Tadjik drip from the Russian job market (390); Turkmenistan – far from Moscow and in Beijing's pocket (392); The end of the ISAF mission – the West takes its toys and leaves (394); Conclusions (396); Summary (397).	
WESTERN SANCTIONS AGAINST RUSSIA , THEIR RATIONALE AND EFFECTIVENESS	398
The concept of economic sanctions (398); Goals and scope of the Western sanctions (400); An attempt to assess the effectiveness of the imposed sanctions (402); Summary (410).	
A REVIEW OF WORLD LITERATURE ON SECURITY AND STRATERIC STUDIES	411
Essays (411); Scientific papers (417); Summary (423).	
APPENDIX: STATES OF THE WORLD – SELECTED DATA AND INDICES	424
CHRONOLOGY OF EVENTS 2013	446
CHRONOLOGY OF EVENTS 2014	455
INDEX	469
THE YEARBOOK TEAM	479